

ตามติดเศรษฐกิจไทย

ธันวาคม 2555

ภาพรวมเศรษฐกิจ

แม้เศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัวจากมหันตภัยน้ำท่วมใหญ่ แต่ก็ยังได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงในปี 2555 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 4.7 โดยแรงผลักดันที่สำคัญมาจากการฟื้นตัวของการบริโภคภาคครัวเรือนและการลงทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างมากทั้งจากภาคเอกชนและภาครัฐสืบเนื่องมาจากมาตรการฟื้นฟูสภาพหลังน้ำท่วมและมาตรการกระตุ้นการบริโภคของภาครัฐ การไหลเข้าของเงินลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศยังคงเข้มแข็ง อัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในระดับต่ำที่ประมาณร้อยละ 3 และคาดว่าจะคงอยู่ที่ระดับนี้ต่อเนื่องไปจนถึงปีหน้า อย่างไรก็ตาม การส่งออกสุทธิกลับส่งผลในทางลบต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เนื่องจากการส่งออกได้รับผลกระทบจากภาคการผลิตที่หยุดชะงักลงในช่วงครึ่งแรกของปีและการชะลอตัวของอุปสงค์จากสหภาพยุโรป จีน และอาเซียนในช่วงครึ่งหลังของปี

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2556 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 5 จากการฟื้นตัวในภาคการผลิตอย่างเต็มที่ และภาวะเศรษฐกิจโลกที่ส่งสัญญาณการฟื้นตัว มูลค่าการส่งออกในรูปดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ในปี 2556 คาดว่าจะขยายตัวที่อัตราร้อยละ 5.5 เปรียบเทียบกับร้อยละ 3.6 ในปี 2555 อุปสงค์ภายในประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนจะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีนี้ อันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลยังเพิ่มการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการบริหารจัดการน้ำโดยจะใช้งบประมาณราว 60 พันล้านบาทจากวงเงินทั้งหมด 350 พันล้านบาท (หรือประมาณ 11 พันล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) ที่ได้รับความเห็นชอบออกเป็นพระราชกำหนดเพื่อการบริหารจัดการน้ำ¹ ในช่วงต้นปี 2555 อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของการบริโภคภาคครัวเรือนคาดว่าจะชะลอตัวลงจากปี 2555 เนื่องจากมาตรการของรัฐเพื่อกระตุ้นการบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการรถยนต์คันแรก² ที่จะสิ้นสุดลงในช่วงปลายปี 2555 ความเสี่ยงของเศรษฐกิจไทยในปีหน้าจะยังขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอนอย่างมากของสถานะเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ผลกระทบจากนโยบายรัฐบาลที่น่าติดตามในปีหน้า ได้แก่ นโยบายจำนำข้าว และการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาททั่วประเทศ สำหรับในระยะยาว ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาฝีมือและการลดความเหลื่อมล้ำของรายได้และโอกาส

¹ พระราชกำหนดกู้เงินเพื่อการวางระบบบริหารจัดการน้ำและสร้างอนาคตของประเทศที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตอนต้นปี 2555 ได้ให้อำนาจรัฐบาลในการกู้ยืมเงินจำนวนไม่เกิน เพื่อลงทุนในโครงการ 2556 พันล้านบาทภายในเดือนมิถุนายน 350 สร้างพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการน้ำ เงินกองทุนดังกล่าวเป็นเงินนอกงบประมาณเหมือนกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในปี 2552 ไทยเข้มแข็ง (2 และ 1 การจัดสรรและการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณตามมติคณะรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการจัดทำงบประมาณและผ่านการกลั่นกรองพินิจพิเคราะห์ของรัฐสภา ดังนั้น งบประมาณก้อนดังกล่าวจึงไม่ปรากฏอยู่ในดุลงบประมาณ แต่จะปรากฏอยู่ในหนี้สาธารณะ

² ภายใต้โครงการรถยนต์คันแรก รัฐบาลจะคืนเงิน ต้องเป็นรถยนต์ที่ผลิตในประเทศและ บาทให้กับผู้ที่ซื้อรถยนต์คันแรก ทั้งนี้ 100,000 มีสัญญาซื้อเกิดขึ้นภายในปี ล้านบาทและคร. 1 โดยมูลค่ารถยนต์ไม่เกิน 2555 ึ่งยนต์ไม่เกิน ซีซี เครื่องยนต์ใหญ่ขึ้นก็จะได้รับเงิน 1500 100 คืนมากขึ้นแต่ต้องไม่เกิน,000 บาทต่อคัน และห้ามไม่ให้มีการโอนเปลี่ยนมือเป็นระยะเวลา ปี 5

การขาดดุลงบประมาณในปี 2556 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 2.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรวมกับเงินกู้
นอกงบประมาณสำหรับการบริหารจัดการน้ำปี 2556 งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2556 กำหนดไว้ที่ 2.4 ล้านล้านบาท
เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.8 จากปีงบประมาณก่อนหน้า โดยมีการขาดดุลงบประมาณในปี 2556 ที่ 3 แสนล้านบาท
เปรียบเทียบกับ 4 แสนล้านบาทในปี 2555 (คิดเป็นร้อยละ 2.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ) นอกจากนี้ ในปี
2556 รัฐบาลมีแผนใช้จ่ายจากแหล่งเงินนอกงบประมาณในโครงการบริหารและจัดการน้ำคิดเป็นมูลค่า 6 หมื่นล้านบาท
โดยแหล่งเงินจะมาจากการกู้เงินภายในประเทศทั้งหมด ดังนั้น การใช้จ่ายภาครัฐจากงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีรวมกับเงินนอกงบประมาณในปี 2556 เพิ่มขึ้นจากปี 2555³ ร้อยละ 2.2

หนี้สาธารณะ⁴ ในปี 2556 คาดว่าจะอยู่ในระดับใกล้เคียงร้อยละ 50 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ การกู้
ส่วนใหญ่ของรัฐบาลในปี 2556 เป็นการกู้เพื่อใช้ในโครงการเงินนอกงบประมาณในโครงการบริหารจัดการน้ำภายใต้
พระราชกำหนดเพื่อการบริหารจัดการน้ำและโครงการหลักๆ ภายใต้นโยบายรัฐบาล โดยเงินกู้ภายใต้โครงการบริหาร
จัดการน้ำน่าจะมีมูลค่าสูงถึงกว่า 330 พันล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 2.8 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน
ประเทศ⁵ ทั้งนี้ เงินกู้อาจจะถูกนำไปใช้ในโครงการที่เป็นนโยบายของรัฐ ซึ่งได้สรุปรายละเอียดโครงการต่างๆ ไว้ใน
ตารางที่ 3 โดยมีการประเมินงบประมาณที่ใช้จ่ายในการดำเนินโครงการนโยบายของรัฐคิดเป็นประมาณร้อยละ 2.4
ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2556 ในขณะที่โครงการดังกล่าวได้ใช้งบประมาณถึงร้อยละ 5.5 ของ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2555 ทั้งนี้ เมื่อรวมเงินกู้ที่ใช้ในโครงการน้ำและนโยบายของรัฐแล้ว หนี้สาธารณะ
ในปี 2556 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับใกล้เคียงร้อยละ 50 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จากร้อยละ 45 ของ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วงปลายปี 2555 นั้น ถึงแม้ว่าหนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้นจะต้องมีการบริหารจัดการ
อย่างรอบคอบ แต่ระดับหนี้สาธารณะดังกล่าวยังถือว่าไม่ได้สูงมากเกินไป ยิ่งไปกว่านั้น โครงสร้างหนี้สาธารณะของ
ไทยกว่าร้อยละ 90 เป็นหนี้ภายในประเทศและเป็นหนี้ระยะยาว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงการนโยบายของรัฐ
ดังกล่าว เช่น โครงการรับจำนำข้าว มีการดำเนินโครงการผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ซึ่งในอนาคตจะส่งผลต่อ
งบการเงินของสถาบันการเงินดังกล่าว และในขณะเดียวกันก็จะเป็นหนี้สาธารณะที่ซ่อนเร้น (Contingent liabilities)
ของภาครัฐ และท้ายที่สุดแล้ว รัฐบาลจะต้องเข้ามารับภาระหนี้ดังกล่าวทั้งหมด ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อฐานะ
การคลังในภาพรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

หัวข้อพิเศษ

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกคาดว่าจะมีมูลค่าประมาณร้อยละ 3.5 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในแต่
ละปี แต่ผลขาดทุนที่แท้จริงที่เกิดจากโครงการรับจำนำข้าวจะรู้ได้ก็ต่อเมื่อข้าวในคลังสินค้าได้ถูกขายออกไป
แล้ว นับตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 เป็นต้นมา โครงการรับจำนำข้าวเปลือกของไทย⁶ ได้มีการขยายให้ครอบคลุมข้าว
ทุกประเภทที่เพาะปลูกในประเทศไทยเพื่อการขาย ราคาที่รับจำนำถูกตั้งไว้ในระดับที่สูงกว่าราคาข้าวในตลาดสากล
ประมาณร้อยละ 50 หรือที่ประมาณ 200 ดอลลาร์สหรัฐต่อข้าวสาร 1 เมตริกตัน ต้นทุนของรัฐที่เกิดขึ้นจากโครงการรับ

³ เงินนอกงบประมาณในปีงบประมาณ 2555 มาจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง 2 ซึ่งได้รับการอนุมัติในปี
ประมาณ 2552 มีมูลค่า 400 พันล้านบาทสำหรับปีงบประมาณ 2552-2555

⁴ หนี้สาธารณะ หมายถึง หนี้รัฐบาลกลาง และหนี้ของรัฐวิสาหกิจ ทั้งที่ค้ำประกันและไม่ค้ำประกันโดยรัฐบาลกลาง

⁵ จากยอดรวม 350 พันล้านบาท ได้ถูกไปแล้วในปี 2555 เป็นจำนวน 20 พันล้านบาท ทั้งนี้ การกู้เงินภายใต้พระราชกำหนดการกู้เงินเพื่อ
ลงทุนในโครงการบริหารจัดการน้ำและสร้างอนาคตของประเทศจะต้องทำให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน 2556

⁶ ข้าวเปลือก หมายถึง ข้าวที่ยังไม่ได้สี

จำหน่ายข้าวสูงถึงประมาณ 376 พันล้านบาท (12.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) สำหรับฤดูกาลเก็บเกี่ยวปี 2554/2555 (ตุลาคม 2554 ถึง กันยายน 2555) หรือคิดเป็นร้อยละ 3.4 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศโดยปริมาณข้าวที่รับจำหน่ายคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจาก 21.7 ล้านเมตริกตันในฤดูกาลเก็บเกี่ยวที่แล้ว เป็น 25 ล้านตันในฤดูกาลเก็บเกี่ยวปัจจุบัน ดังนั้น คาดว่ารัฐบาลจะต้องใช้งบประมาณ 450 พันล้านบาท (15.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) หรือประมาณร้อยละ 3.8 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สำหรับฤดูกาลเก็บเกี่ยว 2555/2556 จนถึงปัจจุบันรัฐบาลยังไม่ได้มีการขายข้าวออกจากคลังสินค้า จึงจำเป็นต้องติดตามผลขาดทุนที่แท้จริงและผลกระทบที่จะมีต่อสถานะการคลังจะรู้ได้ก็ต่อเมื่อรัฐบาลได้ขายข้าวออกจากคลังสินค้าแล้ว หากพิจารณาจากการคาดการณ์แนวโน้มราคาข้าวในตลาดสากลโดยธนาคารโลก ผลขาดทุนน่าจะอยู่ระหว่าง 115-150 พันล้านบาท (หรือคิดเป็นร้อยละ 1.0-1.3 ของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ) ต่อหนึ่งฤดูกาลเก็บเกี่ยว ส่วนที่ 2.1 ได้มีการอภิปรายในรายละเอียดถึงผลของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐที่จะเกิดกับฐานะการคลัง

ในปีนี้มีมีการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำทั่วประเทศร้อยละ 40 และจะมีการปรับเพิ่มขึ้นเป็นอัตราเดียวที่ 300 บาทต่อวันทั่วประเทศในปีหน้า ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 ค่าจ้างขั้นต่ำในกรุงเทพฯ 5 จังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพฯ และภูเก็ตได้ถูกปรับเพิ่มขึ้นเป็น 300 บาทต่อวัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 40 จากค่าจ้างขั้นต่ำในปี 2555) และ ถูกปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 ในจังหวัดอื่นๆทั่วประเทศ ในเดือนมกราคม 2556 ค่าจ้างขั้นต่ำจะปรับเพิ่มขึ้นเป็น 300 บาททั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้ค่าจ้างขั้นต่ำโดยเฉลี่ยของทั้งประเทศเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 22.4 จากปี 2555 การเพิ่มขึ้นของค่าจ้างนี้ถือว่าสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำในอดีตที่มีอัตราการปรับเพิ่มค่าจ้างโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปีในช่วงระหว่างปี 2544-2554 การศึกษาที่กำลังจะเผยแพร่ของธนาคารโลกเกี่ยวกับผลกระทบของการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำแสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของค่าจ้างขั้นต่ำในช่วงที่ผ่านมาส่งผลให้ค่าจ้างของผู้ที่มีอาชีพที่มีรายได้สูงกว่าก็ปรับเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยภายหลังจากการปรับค่าจ้างขั้นต่ำขึ้นร้อยละ 40 ในวันที่ 1 เมษายน 2555 ค่าจ้างเฉลี่ยของประเทศในไตรมาสที่ 2 และ 3 ของปี 2555 เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 10 จากปีก่อนหน้า โดยเป็นผลบางส่วนมาจากการปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำและอีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากภาวะตลาดแรงงานที่ตึงตัวของแรงงานมีทักษะและแรงงานกึ่งทักษะ แม้ว่าค่าจ้างจะเพิ่มขึ้น แต่อัตราการว่างงานก็ไม่ได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การจ้างงานต่ำกว่าระดับ หรือ การว่างงานแฝง (จำนวนแรงงานที่ทำงานน้อยกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการหางานทำเพิ่ม) ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2555 เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.4 จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว ภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะตลาดแรงงานที่ตึงตัว โดยนายจ้างปรับตัวจากการเพิ่มสูงขึ้นของค่าจ้างและลดการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจด้วยการไม่ไล่คนงานออก แต่ลดจำนวนชั่วโมงการทำงานที่แรงงานแต่ละคนต้องทำลง

การพัฒนาทักษะให้สูงขึ้นเป็นสิ่งจำเป็น การพัฒนาทักษะไม่เพียงแต่จะช่วยทำให้รายได้และมาตรฐานการดำรงชีพสูงขึ้นเท่านั้นแต่ยังจำเป็นสำหรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและครอบคลุมของประเทศไทย หลักฐานจากนานาประเทศแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนระหว่างทักษะแรงงานในสถานประกอบการกับนวัตกรรม ผลิตภาพ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ยิ่งไปกว่านั้น มีแนวโน้มที่ชัดเจนมากขึ้นว่าทักษะมีอิทธิพลที่สำคัญต่อการกระจายรายได้และการเปลี่ยนสถานภาพทางสังคมไม่ใช่แต่เฉพาะในประเทศไทย แต่ในทุกๆ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตาม ดัชนีชี้วัดที่สำคัญของผลลัพธ์ที่ได้จากการได้รับการศึกษาของนักศึกษาไทย เช่น ผลคะแนนโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA)⁷ ที่แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาชั้นไม่ได้ดีขึ้นเลยตลอดช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ยิ่งไปกว่านั้น ผลคะแนนยังแสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคอย่างมากระหว่างนักเรียน

⁷ PISA หรือ ผลคะแนนโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติซึ่งจัดทำมาตั้งแต่ปี 2543 โดยประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาระหว่างประเทศ (OECD) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลระบบการศึกษาของประเทศต่างๆ โดยการวัดทักษะและความรู้ของเด็กนักเรียนอายุ 15 ปี ทุกวันนี มีประเทศกว่า 70 ประเทศทั่วโลกที่เข้าร่วมในโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA

มัธยมศึกษาในกรุงเทพฯกับนักศึกษาในภูมิภาคอื่นๆของประเทศไทย โดยภูมิภาคที่จนกว่าก็จะมีระดับคะแนนที่ต่ำกว่าตามไปด้วย ทั้งนี้ ผลคะแนนจากการสอบทั่วประเทศของไทยสำหรับนักเรียนระดับมัธยมปลายก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ดังนั้น ผลการสำรวจบริษัทในประเทศไทยหลายครั้งแสดงให้เห็นผลที่คล้ายคลึงกันว่าปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะที่บริษัทต้องการ⁸ เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการประกอบกิจการ การเพิ่มทักษะโดยการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอื่นนอกกรุงเทพฯจึงเป็นสิ่งสำคัญ ไม่เพียงแต่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถหางานที่มีรายได้สูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ⁹ นอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ทักษะจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายหลังจากที่ออกจากระบบการศึกษาแล้ว ในขณะที่งานในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสภาพแวดล้อมการประกอบธุรกิจในปัจจุบัน การมีกำลังแรงงานที่มีฝีมือสูงขึ้น จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถก้าวเข้าสู่การผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและยังสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างครอบคลุม ส่วนที่ 3.1 ได้ทำการอภิปรายการพัฒนาทักษะของไทยผ่านมุมมองของการศึกษาผ่านวงจรชีวิต

ประเทศไทยสามารถปรับปรุงคุณภาพและทักษะของคนให้ดียิ่งขึ้น โดยการดึงให้คนจนและกลุ่มคนที่อ่อนแอเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยการดำเนินการแบบผสมผสานระหว่างนโยบายสังคมแบบทั่วไปและแบบกำหนดเป้าหมาย ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายให้ความคุ้มครองทางสังคมแบบทั่วไป เช่น บริการสุขภาพถ้วนหน้า โครงการประกันสังคมถ้วนหน้า อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด กลุ่มที่ถูกแบ่งแยก และชนกลุ่มน้อย ยังต้องเผชิญกับความยากลำบากในการเข้าถึงบริการดังกล่าว ถึงแม้ว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ของประเทศจะอยู่ในระดับที่สูงตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมาความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างภูมิภาคยังคงเป็นปัญหาสำคัญ เครื่องมือที่น่าจะนำมาใช้ได้สำหรับรัฐบาลในการช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้กับคนจนและกลุ่มคนที่อ่อนแอ คือ การนำนโยบายทางสังคมแบบกำหนดเป้าหมายมาใช้ควบคู่ไปกับนโยบายสังคมแบบทั่วไปดังเช่นที่มีการนำไปใช้ในประเทศบราซิล อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ตัวอย่างเช่น ในประเทศบราซิล การผสมผสานระหว่างการจัดสรรทรัพยากรโดยกำหนดเป้าหมายไปที่เทศบาลเมืองที่ยากจนที่สุด ควบคู่ไปกับการให้ความคุ้มครองทางสังคมแบบถ้วนหน้าสำหรับบริการทั่วไป ช่วยทำให้บราซิลสามารถลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญในระหว่างปี 2531 ถึงปี 2543 ส่งผลให้อัตราการลงทะเบียนเรียนเพิ่มสูงขึ้นเป็นกว่าร้อยละ 90 ในระดับประถมศึกษา เมื่อทางการสังเกตเห็นว่างบประมาณที่จำกัดมีผลต่อการเข้าสู่ระบบการศึกษาของนักเรียน รัฐบาลบราซิลได้ออกนโยบายโอนเงินโดยตรงให้แก่คนจนเพื่อช่วยลดช่องว่างรายได้และเพิ่มการพัฒนาทุนมนุษย์ให้แก่เด็ก ส่วนที่ 3.2 ได้นำเสนอตัวอย่าง ประสบการณ์ และถอดบทเรียนจากการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายแบบกำหนดเป้าหมายที่มีความเกี่ยวข้องและน่าจะสามารถนำมาปรับใช้ได้กับประเทศไทย

⁸ บริษัทรายงานว่าขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะด้านเทคนิคอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับอาชีวศึกษา รวมทั้ง ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านบุคลิกภาพ เช่น ความเป็นผู้นำ และ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

⁹ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ของไทยซึ่งวัดจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) อยู่ที่ระดับ 0.45 มานานกว่าสองทศวรรษ